

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל חברה ונוער

חידון התנ"ך המחוזי לנוער, התשפ"ג

חידון פומבי לבתי הספר הממלכתיים-דתיים

חוברת השאלות

**יוצא לאור על ידי
משרד החינוך
מינהל חברה ונוער**

**מְרַפֵּז החידון
חננאל מלכה**

**מְחַבֵּר השאלות
לירון בן משה**

**עורך החידון
דוד רוזנברג**

י"ח בשבט התשפ"ג

9 בפברואר 2023

75 שנים למדינת ישראל

© כל הזכויות שמורות

מבנה החידון ושלביו

הניקוד	הנושא	המשתתפים	השלב
50	מבחן מוקדם בכתב	כלל המתמודדים	קדם פומבי
7	השאלה האישית	16	פומבי שלב ראשון
16	4 שאלות מהירות שאלות באמצעות משחק מחשב	8	פומבי שלב שני
12	סבב שאלות	4	פומבי שלב שלישי

חומר הלימוד לחידון המחוזי הפומבי

תורה:

בראשית: כל הספר
שמות: א-ב, כד, לא-לד
ויקרא: י-יא, כג-כד
במדבר: ט-יז, כ-כה, כז
דברים: כא-כה, לא-לד

נביאים ראשונים:

יהושע: א-יא, יד, יז, כב-כד
שופטים: כל הספר
שמואל א': כל הספר
שמואל ב': כל הספר
מלכים א': כל הספר
מלכים ב': כל הספר

תרי עשר:

יונה: כל הספר
חגי: כל הספר
זכריה: א-ח
מלאכי: כל הספר

כתובים:

תהלים: נא-נט
משלי: א-ט
שיר השירים: כל הספר
רות: כל הספר
אסתר: כל הספר
דניאל: א-ו, ט-י
עזרא: א, ג-י
נחמיה: א-ו, ח-י, יג

חידון התנ"ך המחוזי הפומבי לנוער, התשפ"ג

תקנון החידון וסדריו

1. בחידון הפומבי משתתפים עד 16 מתמודדים ומתמודדות, אלה שצברו את מספר הנקודות הגבוה ביותר במבחן המיון המקדים בכתב, ובתנאי שצברו את ניקוד המינימום הנדרש להעפלה לחידון הפומבי (20 נקודות מתוך 50).
2. בחידון הפומבי אפשר לצבור עד 35 נקודות. כאמור, הנקודות שצברו הנבחנים במבחן המיון ייזקפו לזכותם בשלב זה. לכן ניתן לצבור בחידון המחוזי, בסך הכול, עד 85 נקודות.
3. בחידון הפומבי 3 שלבים. הניקוד מצטבר לכל אורך החידון.

שלב א' :

לשלב זה שני חלקים:

- א. בחלק הראשון יקבל המתמודד 4 דמויות תנ"כיות ויזהה מה המשותף לשלוש מהן ומי הדמות יוצאת הדופן. אם יזהה המתמודד מי הדמות יוצאת הדופן יזכה בנקודה אחת, ואם יידע להסביר מה המשותף לשלוש הדמויות האחרות יזכה ב-3 נקודות נוספות. סך הכל בחלק זה ניתן לצבור 4 נקודות.

ב. בחלק השני יענה המתמודד על שאלה בנושא המשותף לשלוש הדמויות מהחלק הקודם, תשובה נכונה על חלק זה תזכה את המתמודד ב-3 נקודות.

ג. סך הכל ניתן לצבור בשלב זה 7 נקודות.

שלב ב' : משחקי מחשב

א. בשלב זה ישתתפו 8 המתמודדים שצברו את הניקוד הגבוה ביותר לאחר שקלול ניקוד המבחן המקדים והשלב הראשון.

ב. כל מתמודד יענה בתורו על מקבץ בן 4 שאלות בזמן מוגבל.

ג. לרשות המתמודד 60 שניות להשיב לכל השאלות.

ד. תשובה נכונה על כל אחת מהשאלות תזכה את המתמודד ב-4 נקודות.

ה. סך הכל ניתן לצבור בשלב זה 16 נקודות.

שלב ג' :

א. לשלב זה יעפילו עד 4 מתמודדים, אלה שצברו את הניקוד המשוקלל הגבוה ביותר.

ב. בשלב זה יתקיימו 4 סבבי שאלות רבות ברירה. בכל סבב תוצגנה לכל המתמודדים 4 תשובות קבועות. כל מתמודד בתורו יקבל שאלה, עליה יענה תשובה מתוך התשובות המוצעות.

ג. תשובה נכונה על כל שאלה תזכה את המתמודד ב-3 נקודות.

ד. לאחר שני סבבי שאלות, ימשיכו רק שלושת המתמודדים בעלי הניקוד המשוקלל הגבוה ביותר, כשלסבב השאלות האחרון יעפילו רק שני מתמודדים - אלה שניקודם המשוקלל גבוה יותר.

ה. הזמן הקצוב לכל מתמודד לענות על שאלה הוא 60 שניות.

ו. סך הכל ניתן לצבור בשלב זה עד 12 נקודות.

בתום השלב השלישי בחידון הפומבי יוכרע מי הזוכה בחידון.

המתמודד שיזכה בניקוד הגבוה ביותר, יוכתר כחתן/כלת החידון המחוזי, ויעלה לשלב הארצי. יודגש כי מתמודד או מתמודדת אחד או אחת בלבד יעלה או תעלה לחידון הארצי כנציג/ה היחיד/ה של המחוז מכל זרם חינוכי – הזרם הממלכתי והזרם הממלכתי-דתי.

בנוסף לחתן או לכלה שיעלה/תעלה מכל מחוז, י/תעלה המתמודד/ת שצבר/ה את הציון הגבוה ביותר מבין סגני החתנים או הכלות במחוזות - אחד/ת מכל זרם חינוכי (2 מתוך 14 סגנים סה"כ). אל השלב הארצי יעלו סה"כ 8 מתמודדים מכל זרם.

שאלת המילואים:

א. בכל שלב במהלך החידון בו אין הכרעה על זהות העולים לשלב הבא, ייעשה שימוש בשאלת המילואים, עליה ענו המתמודדים מבעוד מועד.

ב. ציון שאלת המילואים לא מצטבר עם הניקוד בחידון בשום שלב, אלא נועד רק למקרים בהם אין הכרעה (למעט בסיום שלב הראש בראש בו יוכתרו שני זוכים במקום הראשון במקרה של שוויון בניקוד).

תיקון תשובה:

א. ענה המתמודד תשובה שאיננה נכונה בכל שלב משלבי החידון לא תינתן לו הזדמנות שנייה לענות על שאלה זו, למעט במקרה בו המתמודד מתקן את תשובתו תוך כדי דיבור ואומר את התשובה הנכונה.

ב. במקרה בו ענה המתמודד תשובה נכונה וחזר בו תוך כדי דיבור וענה תשובה שאיננה נכונה, יש לקבל את התשובה האחרונה שנענתה והמתמודד לא יקבל ניקוד על שאלה זו.

סדר הצגת השאלות למתמודדים בחידון הפומבי:

1. המתמודדים ישובו על הבמה לפי סדר ה-א"ב של שמות משפחתם. על השולחן, ליד כל מתמודד/ת ומתמודד/ת, יוצב שלט ועליו שמותיהם (השם הפרטי תחילה ואחריו שם המשפחה) ושמות בתי הספר שלהם.

2. סדר הצגת השאלות למתמודדים יהיה לפי סדר ישיבתם.

3. ענה או ענתה המתמודד/ת תשובה מלאה על השאלה, יכריז או תכריז יושב ראש חבר השופטים את מספר הנקודות שצבר/ה המתמודד/ת, ואלה יירשמו בטופס השיפוט, ליד שמו/ה.

4. ענה או ענתה המתמודד/ת תשובה חלקית, ייועץ יושב הראש בחבריו השופטים וכריז על מספר הנקודות שצבר/ה המתמודד/ת, ואלה יירשמו בטופס השיפוט, ליד שמו/ה.

5. לא ענה/ענתה המתמודד/ת על השאלה, יכריז יושב הראש שאין מענה, ובטופס השיפוט יירשם 0 ליד שם המתמודד/ת.

6. ענה/ענתה המתמודד/ת על השאלה באופן לא נכון, יכריז יושב הראש "תשובה לא נכונה", ובטופס השיפוט יירשם 0 ליד שם המתמודד/ת.

מתמודדים בעלי לקויות למידה וצרכים מיוחדים:

1. כל המתמודדים זכאים להקראת השאלות על ידי מנחה החידון.

2. בשלבים הראשון והשלישי, יהיו שופטי החידון ומנחה/ת החידון רשאים לתת עוד זמן קצר לגיבוש התשובה למתמודדים בעלי לקויות שיבקשו זאת.

3. בשלב השני – למתמודדים בעלי לקויות חושיות ופיזיות תינתן הארכת זמן של 15 שניות.

חבר השופטים והשופטות:

1. חבר השופטים מורכב מיושב הראש, כשלצידו עד ארבעה שופטים.

2. יושב הראש אחראי לשיפוט, והוא מכריז את מספר הנקודות שכל נבחן/ת זכה/זכתה בהן. בנוסף, עליו לפקח על רישום הניקוד בטבלאות הניקוד.

3. יושב הראש מורה למנחה להכריז את שמות העולים משלב לשלב.
4. בעת הצורך, אם לא השיב/ה המתמודד/ת תשובה מלאה, יקרא יושב הראש את התשובה המלאה. הוא רשאי לכבד את חבריו השופטים בקריאת חלק מהתשובות.
5. בסוף החידון יורה יו"ר חבר השופטים למנחה להכריז את שם חתן או כלת החידון המחוזי.
6. חבר השופטים ידון בערעורים, אם יהיו כאלה, במהלך החידון בלבד, בין שלב לשלב. לאחר החידון לא יקבלו השופטים כל ערעורים.
7. ועדת ההיגוי הארצית לחידון התנ"ך במינהל חברה ונוער תשמש סמכות עליונה לפסיקות סופיות לגבי ערעורים על החלטות השופטים, אם יהיו כאלה.

השלב הראשון – השאלה האיטית

שאלה מספר 1

זהה את הדמות יוצאת הדופן:

יאיר

יפתח

ברזילי

מכיר

תשובה: מכיר

ההקשר: תוארו בתואר "גלעדי"

שאלת ההמשך:

מדוע שלחו בני ישראל משלחת נשיאים אל ארץ הגלעד?

תשובה:

למחות בשניים וחצי השבטים על המזבח שבנו

(יהושע כב, יג-כ)

שאלה מספר 2

זהה את הדמות יוצאת הדופן:

אליאב

אפרים

יתר

אבירם

תשובה: אפרים

ההקשר: בנים בכורים

שאלת ההמשך:

מי היו הצדדים הלוחמים במלחמה בה הקריב מלך את בנו הבכור לעולה?

תשובה:

מלך אדום ומלך מואב

(מל"ב ג, כו-כז)

שאלה מספר 3

זהה את הדמות יוצאת הדופן:

עבן

נבות

אחיתופל

אדורם

תשובה: אחיתופל

ההקשר: אנשים שנסקלו

שאלת ההמשך:

בעקבות איזה מאורע חשש דוד שמא העם הולכים לסקול אותו?

תשובה:

לאחר שביית נשי ובני צקלג ע"י עמלק

(שמ"א ל, א-ו)

שאלה מספר 4

זהה את הדמות יוצאת הדופן:

עזיהו

נעמן

גיחזי

ירבעם

תשובה: ירבעם

ההקשר: אנשים שהיו מצורעים

שאלת ההמשך:

בעקבות מה קילל דוד את יואב שזרעו יהיו בין היתר מצורעים?

תשובה:

הריגת אבנר בלא ידיעת דוד

(שמ"ב ג, כו-כט)

שאלה מספר 5

זהה את הדמות יוצאת הדופן:

טוביה

נעמה

אחינועם

נחש

תשובה: אחינועם

ההקשר: מוצאם מבני עמון

שאלת ההמשך:

מה הייתה דרישתו של מלך בני עמון מיפתח?

תשובה:

להשיב לו את השטחים שלטענתו נכבשו ממנו

(שופטים יא, יב-טו)

שאלה מספר 6

זהה את הדמות יוצאת הדופן:

חנה

מיכל

בת שבע

אביגיל

תשובה: חנה

ההקשר: נשות דוד

שאלת ההמשך:

מה הייתה המשימה שהטיל שאול על דוד כדי שיקבל את מיכל
לאישה?

תשובה:

להביא לו מאה ערלות פלשתים

(שמ"א יח, ב-כז)

שאלה מספר 7

זהה את הדמות יוצאת הדופן:

חנה

רחל

אשת ירבעם

אשת מנח

תשובה: אשת ירבעם

ההקשר: היו עקרות

שאלת ההמשך:

בשל איזה חטא נענשו נשות ממלכת גרר בחוסר יכולת ללדת?

תשובה:

לקיחת אבימלך את שרה שהייתה אשת איש

(בראשית כ, א-ז. יז-יח)

שאלה מספר 8

זהה את הדמות יוצאת הדופן:

עגלון

בלק

מישע

סיחון

תשובה: סיחון

ההקשר: מלכי מואב

שאלת ההמשך:

מה הייתה בקשתו האישית של דוד ממלך מואב?

תשובה:

שאביו ואמו יישבו איתו בזמן נדודיו

(שמ"א כב, ג-ד)

שאלה מספר 9

זהה את הדמות יוצאת הדופן:

אהרן

למך

יעקב

אלקנה

תשובה: אהרן

ההקשר: בעלי שתי נשים

שאלת ההמשך:

איזה איסור משמיעה התורה בספר דברים לגבי אדם שיש לו שתי נשים?

תשובה:

הפליית בכור האשה האהובה לטובה

(דברים כא, טו-יז)

שאלה מספר 10

זהה את הדמות יוצאת הדופן:

שאול

המן

המלחים

המרגלים

תשובה: המרגלים

ההקשר: הפילו גורלות

שאלת ההמשך:

באיזה מעמד הפילו גורלות על הבאת קרבן העצים שנה בשנה?

תשובה:

כריתת האמנה בימי נחמיה

(נחמיה י, לה-מ)

שאלה מספר 11

זהה את הדמות יוצאת הדופן:

פיכל

סיסרא

רבשקה

נעמן

תשובה: רבשקה

ההקשר: שרי צבא

שאלת ההמשך:

באילו נסיבות החליטו העם להמליך עליהם את עמרי שר הצבא?

תשובה:

בעקבות מרד זמרי

(מל"א טז, טז-כ)

שאלה מספר 12

זהה את הדמות יוצאת הדופן:

בניהו

יגאל

תולע

בעשא

תשובה: בניהו

ההקשר: שייכים לשבט יששכר

שאלת ההמשך:

על תרומתם והתגייסותם לאיזו מלחמה נשתבחו בני יששכר?

תשובה:

מלחמת ברק וסיסרא

(שופטים ה, יג-יח)

שאלה מספר 13

זהה את הדמות יוצאת הדופן:

מרב

רות

טפת

איזבל

תשובה: רות

ההקשר: בנות מלך

שאלת ההמשך:

מה מסופר על יהושבע בת המלך?

תשובה:

הצילה את יואש ומינקתו מפני עתליה

(מל"ב יא, א-ג)

שאלה מספר 14

זהה את הדמות יוצאת הדופן:

בן הדד

סנחריב

רצין

כושן

תשובה: סנחריב

ההקשר: מלכי ארם

שאלת ההמשך:

במלחמה מול אחאב ברמות גלעד, מה הייתה ההוראה המיוחדת שנתן מלך ארם לשרי הרכב שלו?

תשובה:

לא להילחם באיש כי אם במלך ישראל לבדו

(מל"א כב, כט-לד)

שאלה מספר 15

זהה את הדמות יוצאת הדופן:

גלית

עובד אדום

בענה

איתי

תשובה: בענה

ההקשר: עיר מוצאם היא גת

שאלת ההמשך:

כיצד שכנע דוד את אחיש מלך גת כי הוא מרד סופית בעמו?

תשובה:

הביא שלל מעמים אחרים בטענה שזהו שלל מישראל

(שמ"א כז, ז-יב)

שאלה מספר 16

זהה את הדמות יוצאת הדופן:

מלך נינוה

בועז

אחאב

מרדכי

תשובה: בועז

ההקשר: שמו שק / התענו

שאלת ההמשך:

בעת שהגיע זמנה של נבואה מסוימת להתגשם, התפלל דניאל בצום ושק. איזו נבואה?

תשובה:

נבואת ירמיהו על שבעים שנה לחורבן ירושלים

(דניאל ט, א-ו)

**השלב השני – שאלות בזק באמצעות
משחק מחשב**

מקבץ מספר 1

השאלה

מי ביקש: "תן לי הנפֶּשׁ והֶרְכַּשׁ קַח לָךְ"?

מלך סדום
בראשית יד, כא

1

עם כמה אנשים שתה בלשאצר יין במשתה שעשה?

1,000
דניאל ה, א

2

זהה את הספר: "לוֹיֹת חֹן"

משלי
משלי א, ט

3

מהו שמו הפרטי של "בֶּן הַמַּעֲכָתִי", שהיה משרי החיילים שבאו אל גדליהו?

יאזניהו
מל"ב כה, כג

4

מקבץ מספר 2

השאלה

מי ביקש: "עלו הָהָר וְהִבַּאתֶם עֵץ וּבְנוּ הַבַּיִת"?

חגי
חגי א, ח

1

כמה שקלים כסף שילם דוד בעד גורן ארונה?

50
שמ"ב כד, כד

2

זהה את הספר: "פְּתָם אוֹפֵז"

דניאל
דניאל י, ה

3

מהו שמו הפרטי של "בֶּן שִׁמְרִי", שהתנקש ביואש מלך יהודה?

יהוזבד
מל"ב יב, כב

4

מקבץ מספר 3

השאלה

מי ביקש: "תָּנָה נָא לָהֶם כָּבֵר בְּסֹף וּשְׁתֵּי חֲלָפוֹת בְּגָדִים"?

גיחזי
מל"ב ה, כב

1

כמה שנים שימש נחמיה כפחה בארץ יהודה?

12
נחמיה ה, יד

2

זהה את הספר: "נְקֻדוֹת הַכֶּסֶף"

שיר השירים
שה"ש א, יא

3

מהו שמו הפרטי של "בֶּן צְפַנְיָה", שלביתו נשלח זכריה עם עטרות?

יאשיה
זכריה ו, י

4

מקבץ מספר 4

השאלה

מי ביקש: "תָּנֵה לִי אֶת הָהָר הַזֶּה אֲשֶׁר דָּבַר ה' בַּיּוֹם הַהוּא"?

כלב בן יפנה
יהושע יד, יב

1

במשך כמה שנים בנה שלמה את ביתו שלו?

13
מל"א ז, א

2

זהה את הספר: "אֶבֶן הָעוֹפֶרֶת"

זכריה
זכריה ה, ח

3

מהו שמו הפרטי של "בֶן דָּלְיָה", שנשכר ע"י טוביה וסנבלט

שמעיה
נחמיה ו, י

4

מקבץ מספר 5

השאלה

מי ביקש: "תָּנֵה לִי אֶת פְּרִמָּךְ וַיְהִי לִי לְגֹן יָרֵק"?

אחאב
מל"א כא, ב

1

כמה אחשדרפנים מינה דריוש במלכותו?

120
דניאל ו, ב

2

זהה את הספר: "אַטוֹן מְצָרִים"

משלי
משלי ז, טז

3

מהו שמו הפרטי של "בֶּן בְּרִזְלִי", שהיה חתן לשאול המלך?

עדריאל
שמ"ב כא, ח

4

מקבץ מספר 6

השאלה

מי ביקש: "קחי נא לי מעט מים בבלי ואשתה"?

אליהו
מל"א יז, י

1

כמה איש ואישה הרגו אבימלך ואנשיו במגדל שכם?

1,000
שופטים ט, מט

2

זהה את הספר: "צנתרות הזֶהב"

זכריה
זכריה ד, יב

3

מהו שמו הפרטי של "בן ברכיה", שבא בקשרי חתונה עם טוביה העמוני?

משלם
נחמיה ו, יח

4

מקבץ מספר 7

השאלה

מי ביקש: "אוֹתָהּ קַח לִי כִּי הִיא יִשְׂרָה בְּעֵינַי?"

שמשון
שופטים יד, ג

1

כמה שנים ישב שמעי בן גרא בירושלים?

3
מל"א ב, לט

2

זהה את הספר: "אֲדָנִי פֶז"

שיר השירים
שה"ש ה, טו

3

מהו שמו הפרטי של "בֶן מִיכָה", שנשלח ע"י יאשיהו אל חולדה?

עכבור
מל"ב כב, יב

4

מקבץ מספר 8

השאלה

מי ביקש: "הביאו את כל המעשר אל בית האוצר"?

מלאכי
מלאכי ג, י

1

עם כמה רכב בחור רדף פרעה אחרי בני ישראל?

600
שמות יד, ז

2

זהה את הספר: "פתר מלכות"

אסתר
אסתר א, יא

3

מהו שמו הפרטי של "בן חלקיהו", שנשלח ע"י חזקיהו אל ישעיהו?

אליקים
מל"ב יח, יח. יט, ב

4

השלב השלישי – סבב שאלות

ארבע התשובות האפשריות:

יהושע , גדעון , שמשון , שמואל

שאלה 1:

עם מי לא דיבר ה'?

תשובה: שמשון

מקורות: יהושע א, א. שופטים ו, יד. שמ"א ג, ד

שאלה 2:

מי לא נקרא נער?

תשובה: גדעון

מקורות: שמות לג, יא. שופטים יג, כד. שמ"א ב, כא

שאלה 3:

מי לא הרג מלך?

תשובה: שמשון

מקורות: יהושע יא, יז. שופטים ח, כא. שמ"א טו, לג

שאלה 4:

בהקשר למי לא נזכרה תקופת הקציר?

תשובה: גדעון

מקורות: יהושע ג, טו. שופטים טו, א. שמ"א יב, יז

ארבע התשובות האפשריות:

חגי , זכריה , מלאכי , נזכר בכולם

שאלה 1:

באיזה ספר לא נזכר דריוש המלך?

תשובה: מלאכי

מקורות: חגי א, א. זכריה א, א

שאלה 2:

באיזה ספר לא נזכרו סוסים?

תשובה: מלאכי

מקורות: חגי ב, כב. זכריה א, ח

שאלה 3:

באיזה ספר לא נזכרו כהנים?

תשובה: נזכרו בכולם

מקורות: חגי ב, יא. זכריה ז, ג. מלאכי א, ו

שאלה 4:

באיזה ספר לא נזכרה ירושלים?

תשובה: חגי

מקורות: זכריה א, יב. מלאכי ג, ד

ארבע התשובות האפשריות:

יואש , אמציה , חזקיהו , יאשיהו

שאלה 1:

מי לא נהרג או נרצח?

תשובה: חזקיהו

מקורות: מל"ב יב, כא. מל"ב יד, יט. מל"ב כג, כט

שאלה 2:

בהקשר למי לא מוזכר סופר המלך?

תשובה: אמציה

מקורות: מל"ב יב, כא. מל"ב יח, יח. מל"ב כב, ח

שאלה 3:

בהקשר למי לא מוזכרים אוצרות בית המלך?

תשובה: יאשיהו

מקורות: מל"ב יב, יט. מל"ב יד, יד. מל"ב יח, טו

**ארבע התשובות האפשריות:
אילת , צבי , שור , אריה**

שאלה 1:

מי לא מופיע במגילת שיר השירים?

תשובה: שור

מקורות: שה"ש ב, ז. שה"ש ב, ט. שה"ש ד, ח

שאלה 2:

מי לא מופיע בספר משלי?

תשובה: אריה

מקורות: משלי ה, ט. משלי ו, ה. משלי ז, כב